

¿Kiñũ'ũ ru' di'kiuǎjǎng ke ka'mẽ pa kunèun' biu' ñ'jiěk'?

Ru' di'kiuǎjǎdgan ke ta'měnan pa gunèun'an en biu' ñ'jiěgan, b̀jiy ru'dat ga'èdat di'kiuǎjǎng dat'ẽ ru' di'kiuǎjǎng ke nũ'ũ ru' ñ'jiě xi'iùy nkjuande jĩ'ĩp y la'iajǎung nkjuande biu' xkriung b̀jiy l̀jùng ɛ' di'kiuǎjǎng, nkuẽnk'an rnu' taje'p biu' di'kiuǎjǎng ke li'iajaun' ke kiñũ'ũ.

Ru' rañ'jiě mas la'iajaun' de de niñ'ã' di'kiuǎjǎng:

- Niñ'ã' di'kiuǎjǎng jĩ'ĩp 'mèje Kampu' Xkriump.
- Ru' rañ'jiě xi'iùy ke njũ'ũ es nduk ya lamĩ kantàp ke biu' npu' na'ĩ majañ.
- Ru' rañ'jiě xi'iùy dixiants' mjàu li'iajaun' niñ'ã' npu'.
- Ru' rañ'jiě xi'iùy nkjuande liñkjiande biu' xkriung y jĩ'ĩp pa nda nk'ix a nda gamay.
- Bu' gamàjañ npu' y ru'dat gamàjañyat de ru' *estados* gañ'jũ ru' rañ'jiě, gak'ia'añ pake nip lamì, y ru'dat 'lièdat xi'iùyat tal'ajau en biu' ñ'jiěbat 'mèje pik.
- Ru' rañ'jiě ke kju'ĩ pa tal'ajau ke ndudat gak'ia'añ en kam'usgan.

De ru' di'kiuăjadgan, kua tē':

- Tajū'unan gunèun'an biu' ñ'jiēgan sin ke ni nda na'au lamàjaygan, giñē'ēn 'mèje pik, y nkjuande n'uèdan k'liix en biu' ñ'jiēgan.
- Biu' kichjau' 'mèje guichà'abat kanuye rañ'jiē bījiy nda landèu'ts y gunèun'an biu' ñ'jiēgan, kua n'uñnan y bījiy lkì' biu' ñ'jiē.
- 'Mèje nda ñ'jiē ke limī nkuññan biu' ñ'jiēgan. Nkjuande lama'ap ru' gajudgan ke ta'mēnan y 'mèje ru' nēp tajū'unan ta'uñnan.
- Ru' 'liēdat y ru' kimjiajay y 'mèje ru' kam'us ndūjuyat gikī' ru' di'kiuăjāmbat.

- Ni nda 'lε la'ă'ău gik'iu o dimiut gik'ī si gunèun' ñ'jiēp.
- Biu' ñ'jiē 'mèje pik gik'iu' bījiy nda landèu' riñ'jiē.

Ru' gmayat kutε'ε kuăjādat, ru' gmàjañat y ru' libiay ndjūyat:

- 'Mèje dixiàn gmayat limīdat niñ'ă' bale piu' gikiy ljiàu bījiy ru' 'liēdat gimjiau' ru' di'kiuăjāmbat ke kju'.
- Giñjèun' riñ'jiē xi'iùy kuandu limī nda kimbiay bījiy ndudat guikiu' biu' njebat.
- Guikijuñ biu' tsyp programas kichiajaw y ru' gasau'dat giñjèun' pik ta'uñnan kuăjādan y nkjuande gik'ī mjàu ljiàu.
- Jut ru' gasau'dat pik kuăjādat xi'iùyat ndudat nε'enat y l'ī'ts riñ'jiē y lanū gajubat ke limī nda kam'us pik sau'dat.